

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA**

Krizové řízení po použití tzv. špinavé bomby, se zaměřením na činnost integrovaného záchranného systému, zejména složky Policie ČR.

Bakalářská práce

mjr. Ing. Jan HRBEK

Radek VILDMAN

16. května 2007

Abstrakt

Crisis management after the use of so called dirty bomb, focused on integrated emergency system operation, especially Czech Police organ.

The main goals of this dissertation were to discover whether there exists some methodology for actions of the integrated emergency system in this kind of emergency and to create planning for and responding to the emergency. This work includes a simple instrument for basic orientation for members of the Police of the Czech republic and members of other emergency services that may deal with the emergency arising after an explosion of a dirty bomb. The work presents a concrete model situation of the above mentioned emergency and the function of each emergency service, especially the Police of the Czech republic and description of their work, with the references to present legislation. This work points out the differences between theory and practice, which emerged after thorough examination of the single actions and facilities of each part of the integrated emergency system. It also contains suggestions for future solution.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma "Krizové řízení po použití tzv. špinavé bomby, se zaměřením na činnost integrovaného záchranného systému, zejména složky Policie ČR" vypracoval samostatně s použitím pramenů, které uvádím v příložené bibliografii.

V Mokrém dne _____ 2007

_____

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu mjr. Ing. Janu Hrbkovi za odborné vedení, poskytnutí podnětných rad a trpělivosti při zpracování práce.

Dále děkuji příslušníkům Policie ČR a příslušníkům HZS Jihočeského kraje za poskytnutí potřebných, cenných rad a za jejich ochotu a pomoc, kterou mi věnovali při zpracování této bakalářské práce.

Obsah:

Úvod	7
1. Současný stav	9
1.1. Výkonné prvky bezpečnostního systému ČR	10
1.2. Územní prvky bezpečnostního systému ČR	10
1.3. Systém krizového řízení v ČR	10
1.3.1. Mimořádná událost	11
1.3.2. Krizový stav	12
1.3.3. Krizový zákon a orgány krizového řízení	13
1.3.4. Krizové štáby ústředních správních úřadů a dalších úřadů a složek	14
1.3.5. Územní pracovní orgány krizového řízení	15
1.4. Pojem a základní charakteristika integrovaného záchranného systému	17
1.4.1. Složky IZS	18
1.4.2. Poplachový plán	19
1.4.3. Stupně poplachů IZS	20
1.4.4. První stupeň poplachu	20
1.4.5. Druhý stupeň poplachu	21
1.4.6. Třetí stupeň poplachu	21
1.4.7. Zvláštní stupeň poplachu	21
1.4.8. Územní operační střediska základních složek IZS	22
1.4.9. Hasičský záchranný sbor ČR	23
1.4.10. Zdravotnická záchranná služba	24
1.4.11. Policie ČR	25
1.4.12. Specifické postavení policie ČR v IZS	26

2.	Cíl práce a hypotézy	27
3.	Metodika	27
4.	Scénář mimořádné události a scénář odezvy po výbuchu špinavé bomby	28
4.1.	Popis události	28
4.2.	Charakter události	28
4.3.	Pravděpodobný průběh zásahu	29
4.3.1.	Stupeň poplachu	30
4.3.2.	Přehled základních složek IZS, které budou povolány k zásahu	31
4.3.3.	Přehled doporučených ostatních složek IZS, které mohou být povolány k zásahu	32
4.3.4.	Štáb velitele zásahu - postup velitele zásahu.	33
4.3.5.	Úkoly operačních středisek	37
4.3.6.	Úkoly a činnost OS OŘ PČR a OS PČR Sk	38
4.3.7.	Některé úkoly a činnost sil HZS v přímé souvislosti s Policií ČR	38
4.3.8.	Úkoly a činnost sil Policie ČR	39
4.3.9.	Činnost Policie ČR na místě zásahu	40
4.3.10.	Souhrnný přehled nespécializovaných činností Policie ČR	41
4.3.11.	Úkoly ZZS	42
4.3.12.	Úkoly a činnost doporučených ostatních složek IZS, které mohou být povolány k zásahu	43
5.	Diskuze	44
6.	Závěr	48
7.	Seznam použité literatury	49
8.	Klíčová slova a seznam zkratk	51
9.	Seznam příloh	53

ÚVOD^{1,2}

Terorismus je dnes celosvětový problém, týká se i České republiky. Nelze se spokojit jen s tím, že je situace v naší zemi z hlediska otevřených teroristických projevů zatím klidná. Je třeba se na konfrontaci s ním soustavně připravovat, a to i v oblasti odstraňování následků

případných útoků. Obecně je **teroristický útok** násilné jednání používané jednotlivci, skupinami nebo hnutími či státy, zejména k likvidaci a zastrašování protivníků, k provokacím a k vyvíjení psychického nátlaku na obyvatelstvo. **Útok za použití chemických, jaderných, radiologických a biologických (CNRB) látek** je druh terorismu, jehož cílem je získání převahy nad protivníkem za použití těchto látek.

V současnosti je použití radiologické zbraně velké riziko zejména pro civilní obyvatelstvo. Špinavá bomba není jaderná zbraň, jak ji všichni známe. Jedná se o konvenční bombu, která obsahuje běžnou trhavinu, ale zároveň i určité množství méněcenného radioaktivního materiálu. Po odpálení nedojde ke klasickému jadernému výbuchu, ale k běžnému výbuchu s tím, že je do okolí rozptýlen radioaktivní materiál. Dojde k zamoření určitého prostoru, další pobyt v něm je pro obyvatelstvo nebezpečný zejména z důvodu možnosti kontaminace osob radioaktivními látkami spojenou se zdravotními riziky podle druhu použitého radioaktivního prvku nebo prvků.

Existují tři metody obrany proti útoku špinavou bombou:

- snížit přístup k radioaktivním materiálům
- včasná detekce radioaktivních materiálů
- schopnost včasného a účinného zásahu

V případě dokonání útoku špinavou bombou by bylo nutné aktivovat kompetentní orgány a složky a provést včasný a účinný zásah. Změřit intenzitu radioaktivního záření v oblasti exploze, dekontaminovat osoby a později i zasažené území a zařízení, provést přednemocniční neodkladnou zdravotní péči u zraněných osob, evakuovat ostatní obyvatelstvo apod.. K výkonu takového zásahu je nezbytně nutné mít k dispozici připravené a vycvičené týmy včetně technologií.

Jelikož jsem příslušníkem jedné ze základních složek integrovaného záchranného systému a problematika krizového řízení a integrovaného záchranného systému mne zajímá, vybral jsem si tuto specifickou mimořádnou událost, jakou je činnost integrovaného záchranného systému po útoku špinavou bombou, jako téma své bakalářské práce.

1. SOUČASNÝ STAV^{5,6,16,17,20}

Bezpečnostní systém České republiky (dále jen "ČR") je komplexní systém, zajišťující bezpečnost ČR ve vzájemné propojenosti roviny politické (vnitřní a zahraniční), vojenské, vnitřní bezpečnosti, ochrany osob, hospodářské, finanční, legislativní a sociální. Je tvořen prvky, které mají funkční kompetence stanovené příslušnými zákony. Jedná se především o prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné, havarijní a jiné sbory a služby, právnické a fyzické osoby, jejich vzájemné vztahy a pravidla činností. Prvky vytvářejí hierarchickou strukturu, jsou řízeny a koordinovány centrálně, případně na jednotlivých úrovních působí samostatně v rozsahu své působnosti. Celá struktura umožňuje rychlý přechod z běžného do krizového stavu. Rozsah povinností jednotlivých prvků bezpečnostního systému a další podrobnosti upřesňuje celá řada právních norem. Z vrcholných orgánů, které se věnují koordinaci postupu v případě jakékoli situace, vyhodnocené jako potencionálně krizové pro bezpečnost České republiky, je nezbytné jmenovat Bezpečnostní radu státu a její pracovní orgán Ústřední krizový štáb (dále jen "ÚKŠ").

Bezpečnostní systém ČR jako celek odpovídá za zajištění základních funkcí státu nejen v běžném stavu, ale i za mimořádných událostí nedosahujících rozsahu krizových situací, za přípravu státu na krizové situace, ale i za zajištění funkcí státu při krizových situacích.

Zkušenosti z řešení mnoha vážných situací, at' již mimořádných nebo krizových událostí, v posledních obdobích ukázaly, že bezpečnostní systém ČR a organizace krizového řízení na ústřední i územní úrovni, včetně činnosti integrovaného záchranného systému (dále "IZS"), které byly legislativně upraveny koncem 90. let, jsou schopny úspěšně plnit své poslání a úkoly.

Bezpečnostní strategie ČR je základním koncepčním dokumentem bezpečnostní politiky státu. Vymezuje zájmy země, obecná bezpečnostní rizika, definuje dlouhodobé záměry a opatření, jejichž cílem je zajištění podmínek pro mírový rozvoj a hospodářskou prosperitu ČR a zabezpečení jejích obyvatel. Schvaluje jej vláda ČR.

1.1 Výkonné prvky bezpečnostního systému ČR^{5,17,19}

Hlavními výkonnými prvky bezpečnostního systému ČR jsou ozbrojené síly ČR, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby, tyto prvky jsou při vzniku mimořádné události (dále jen "MU") a potřebě zajišťování záchranných a likvidačních prací současně složkami IZS.

1.2 Územní prvky bezpečnostního systému ČR^{5,6}

Orgány krajů se ve spolupráci s ústředními orgány podílejí na zajišťování bezpečnostního systému kraje. Na úrovni krajů a určených obcí jsou jako koordinační orgány bezpečnostní rady krajů a bezpečnostní rady obcí, pracovním orgánem jsou pak k řešení krizových situací krizové štáby krajů a krizové štáby obcí. Vedle těchto pak působí ještě v rámci kraje odloučené územní části ústředních správních úřadů. Např. v rámci resortu Ministerstva vnitra ČR to jsou hasičské záchranné sbory krajů a Policie ČR - správy krajů.

1.3. Systém krizového řízení v ČR^{5,6}

Systém krizového řízení v ČR vychází ze skutečnosti, že ochrana společenských hodnot je základní povinností státu a je založen na zákony vymezené odpovědnosti orgánů státní správy a samosprávy za přípravu a využití všech prostředků a možností k odvrácení následků krizových situací. Schopnosti a zajištěná úroveň připravenosti těchto orgánů na případnou MU je ovlivněna nutností klasifikovat MU jako krizovou, vyhlásit příslušný krizový stav a uvést do chodu plánovaná krizová opatření.

1.3.1. Mimořádná událost ^{5,6,13,20}

Podle §2 písm. b) zákona o IZS, je mimořádnou událostí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Obdobně jsou podle dalších zákonů realizována mimořádná opatření k řešení dalších specifických MU nebo mimořádných situací , např. dle zákona o Policii ČR, zákona o vodách, zákona o ochraně veřejného zdraví atd.

MU podle závažnosti a způsobu řešení je možné rozdělit na 3 základní úrovně.

- MU místního charakteru, které neohrožují větší počet osob ani další významné společenské a materiální hodnoty. Opatření proti dopadům těchto událostí jsou zejména v pravomoci místních orgánů veřejné správy a příslušných místních bezpečnostních a záchranných složek. Může se jednat o MU typu havárie dopravních prostředků, požáry, malé povodně, místní kriminalita apod.

- závažné MU, jejichž řešení je v působnosti velkého počtu subjektů veřejné správy , provozovatelů nebezpečných činností apod. a je upraveno v řadě specifických zákonů. Rovněž příprava a realizace množství opatření je obsahem řady zákonů, např. zákon o Policii ČR, zákon o vodách, atomový zákon, zákon o Hasičském záchranném sboru ČR apod. V návaznosti na tyto právní předpisy uplatňují orgány veřejné správy své mimořádné pravomoci a pomocí svých organizačních a výkonných složek zabezpečují vhodnou bezpečnostní a záchrannou činnost, včetně uplatňování sankcí. Příprava vhodných mimořádných opatření a zabezpečení spolupráce jednotlivých úřadů, výkonných složek a osob se na teritoriu provádí zejména v havarijních plánech územních orgánů krizového řízení.

- nejzávažnější MU, k jejich řešení již nepostačují mimořádná opatření, je proto nutné zavést krizové postupy a vyhlásit krizová opatření, včetně nezbytného zásahu do práv a svobod právnických a fyzických osob.

Vyhlášením krizového stavu hejtman, vláda nebo Parlament zavádí ze zákony daného důvodu na určitou dobu a pro určité území krizová opatření, ve kterých je uvedeno, která práva a svobody omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu ukládají. Postupy a krizová opatření se připravují pomocí krizových plánů.

1.3.2. Krizový stav^{5,6,14}

Podle §2 písm. b) krizového zákona je krizovou situací MU, při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu, tedy krizový stav, a dále je nutno provádět krizová opatření.

Rozdíl mezi MU a krizovou situací (stavem) tkví v tom, jakou činnost musí zodpovědné orgány vyvinout k jejich zvládnutí. Zatímco MU je zvládnutelná pomocí mimořádných opatření v rámci standardní úrovně činnosti těchto orgánů, při řešení krizové situace je nutné sáhnout k použití krizových opatření podle krizového zákona. Mimořádná opatření umožňují omezení některých práv a svobod v zájmu ochrany významných společenských hodnot, krizová opatření prováděná podle krizového zákona umožňují zásadnější, závažnější zásah do práv a svobod.

Grafické znázornění závažnosti možných ohrožení a nástrojů orgánů krizového řízení využívaných pro jejich řešení z hlediska současné legislativy.

1.3.3. Krizový zákon a orgány krizového řízení^{5,6,14,20}

Ke stanovení působnosti a pravomoci státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků a práv a povinností právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí s obranou ČR před vnějším napadením a při jejich řešení, byl s účinností od 1.ledna 2001 schválen zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen "krizový zákon").

Krizový zákon vymezuje pojmy jako krizové řízení: "souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace" a pojem krizová situace: "mimořádná událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen "krizové stavy")".

Mezi orgány krizového řízení zahrnuje:

- vládu
- ministerstva a jiné správní úřady
- Českou národní banku
- orgány kraje a ostatní orgány s územní působností
- orgány obce

Vedle těchto orgánů krizového řízení patří do systému krizového řízení ještě další významné subjekty jako prezident republiky a Parlament ČR, které se podílejí na krizovém řízení zejména v oblasti koordinační, legislativní a kontrolní. V rámci ministerstev krizový zákon upravuje specifické postavení Ministerstva vnitra ČR (dále jen "MV ČR"), Ministerstva zdravotnictví ČR, Ministerstva dopravy ČR a Ministerstva informatiky ČR. MV ČR koordinuje přípravu na krizové stavy a jejich řešení, včetně rozporů v oblasti krizového řízení.

1.3.4. Krizové štáby ústředních správních úřadů a dalších úřadů a složek^{3,5,6,14,18}

Na ministerstvech a dalších správních úřadech jsou podle §9 krizového zákona zřízena pracoviště krizového řízení, která zpracovávají plán, který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací (dále jen "krizový plán"). Rovněž zde jsou zřízeny krizové štáby, jako pracovní orgány k řešení krizových situací.

Ministr vnitra svým pokynem č. 36/2002, v aktuálním znění, zřídil krizový štáb ministra vnitra, k zajištění operativního řízení ministerstva vnitra a koordinace útvarů ministerstva, Policie ČR a Hasičského záchranného sboru (dále jen "HZS") ČR při hrozbě vzniku krizové situace nebo vyhlášení krizového stavu. Při hrozbě nebo vzniku krizové situace v oblasti ohrožení vnitřní bezpečnosti svolává ministr vnitra tento svůj krizový štáb, ve kterém vedle vlastní koordinace krizových opatření uvnitř resortu MV ČR může v případě , že není svolán ÚKŠ, zabezpečit prostřednictvím přizvaných odborníků a zástupců jiných resortů spolupráci s jinými ústředními správními úřady a dalšími orgány. Je-li svolán ÚKŠ zajišťuje krizový štáb ministra vnitra koordinaci krizového řízení uvnitř resortu MV.

Při hrozbě nebo řešení krizových situací, které nemají charakter závažného ohrožení vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, zabezpečují spolupráci s ostatními orgány krizového řízení vedoucí pracovníci nebo odborníci z MV ČR a Policie ČR, kteří jsou přizváni na jednání příslušných krizových štábů.

V rámci resortu MV ČR mohou v návaznosti na ustanovení interního předpisu (nařízení MV ČR č. 13/2004) vedoucí pracovníci organizačních celků (útvarů) vytvářet vlastní krizové štáby. Mezi významné krizové štáby patří krizový štáb policejního prezidenta, vedoucích pracovníků složek s celostátní působností, ředitelů Policie ČR správ krajů a ředitelů okresních ředitelství Policie ČR.

Činnost resortních a dalších krizových štábů organizačně zabezpečují pracoviště krizového řízení ministerstev a správních úřadů. Jednotlivé útvary a služby Policie ČR podle nařízení MV ČR č. 13/2004 pak vytvářejí krizová pracoviště, která zabezpečují koordinaci a plnění úkolů útvarů a služeb Policie ČR v oblasti krizového řízení a spolupráci s jednotlivými prvky bezpečnostního systému ČR při realizaci krizových opatření.

1.3.5. Územní pracovní orgány krizového řízení^{5,6,14,21,22}

V rámci krajů je koordinace krizového řízení rozdělena mezi orgány samosprávy (hejtman, krajský úřad) a územně dislokované složky ústředních správních úřadů. Působnost hejtmana kraje a krajského úřadu v oblasti krizového řízení koordinuje odborný útvar krizového řízení příslušného krajského úřadu. Koordinaci jednotlivých subjektů samosprávy a státní správy v rámci kraje zabezpečuje pracovní orgán hejtmana - bezpečnostní rada kraje, která je současně s odbornými skupinami a přizvanými odborníky při hrozbě krizové situace a za krizových stavů součástí krizového štábu kraje.

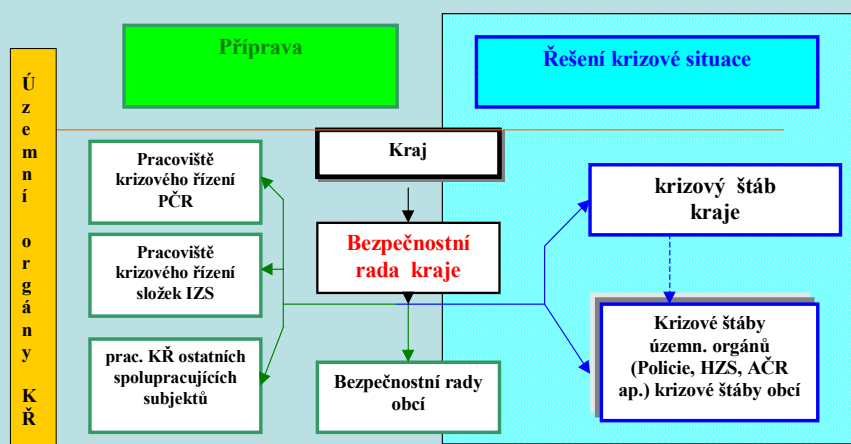
Významnou úlohu v rámci koordinace řízení a plánování v kraji plní HZS kraje. Mezi jeho základní úkoly patří zejména:

- organizace součinnosti mezi správními úřady a obcemi,
- zabezpečení zpracování krizového plánu kraje (schvaluje hejtman kraje),
- vyžadování, shromažďování a evidování stanovených údajů pro přípravu území na krizové situace,
- ukládat určeným obcím rozpracování úkolů z krizového plánu kraje,
- poskytování podkladů nezbytných pro krizové plánování určeným obcím,

- seznamování obcí a právnických a fyzických osob s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení,
- vytváření podmínek pro činnost krizového štábu kraje,
- za stavu nebezpečí zabezpečí varování a vyrozumění , organizování zjišťování a označování nebezpečných oblastí, provádění dekontaminace a dalších ochranných opatření.

Policie ČR pak zajišťuje (koordinuje) na území kraje připravenost k řešení krizových situací spojených s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem.

Pracovní orgány krizového řízení na území kraje

Za připravenost obce na řešení krizových situací a provádění krizových opatření (§23 krizového zákona) odpovídá starosta obce. Za organizaci přípravy a zabezpečení krizových opatření v působnosti obce odpovídá obecní úřad. Součinnost při přípravě obce na krizové stavy zabezpečuje pracovní orgán starosty – bezpečnostní rada obce, stejně jako je tomu u bezpečnostní rady kraje. Při řešení krizových situací může starosta zřídit svůj pracovní orgán – krizový štáb obce.

V rámci své odpovědnosti za provedení krizových opatření v podmínkách obce vydávají orgány obce nařízení. Pokud starosta neplní za krizových stavů určené úkoly (krizová opatření), může ho příslušný hejtman nahradit na stanovenou dobu zmocněncem.

1.4. Pojem a základní charakteristika integrovaného záchranného systému ^{5,6,8,13,16}

Pod pojmem integrovaný záchranný systém se rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací - to znamená, že IZS není institucí, nemá organizační strukturu.

Základním právním předpisem pro IZS je zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému ve znění zákona č. 320/2002 Sb., (dále jen "zákon o IZS") pro případy společného postupu různých subjektů při provádění záchranných a likvidačních prací. Jestliže jsou na místě mimořádné události dvě nebo více složek tohoto systému a společně řeší likvidaci události, nebo i přípravu na likvidaci události, pak právě mluvíme o IZS.

Koordinace záchranných a likvidačních prací se realizuje víceúrovňově, na místě MU koordinuje činnost složek při záchranných a likvidačních pracích velitel zásahu - taktická úroveň, na úrovni operačních středisek složek IZS zajišťuje koordinaci územně příslušné operační a informační středisko IZS (dále jen "OPIS") - operační úroveň. Z územně příslušné úrovně veřejné správy má právo koordinovat záchranné a likvidační práce starosta obce s rozšířenou působností, hejtman kraje nebo Ministerstvo vnitra a ostatní správní úřady v případech stanovených zákonem - strategická úroveň.

1.4.1. Složky IZS^{5,6,13,16}

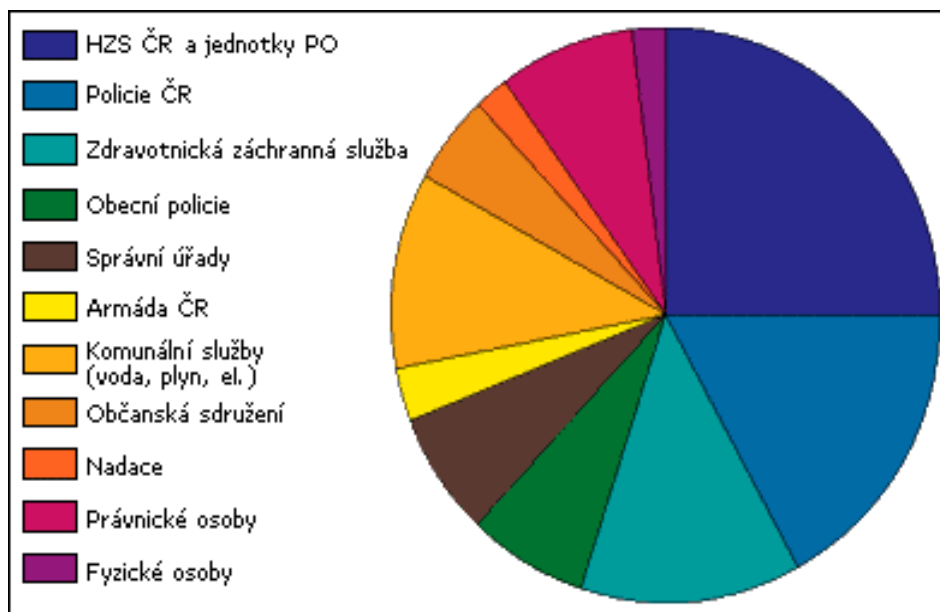
Složky IZS se rozlišují na základní složky IZS a ostatní složky IZS.

- **Základní složky**, které tvoří (podle §4 odst. 1 zákona o IZS):
  - hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany, zařazené v plošném pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany,
  - Policie ČR,
  - zdravotnická záchranná služba (dále jen "ZZS").

Tyto složky jsou schopné rychle a nepřetržitě zasahovat a mají celoplošnou působnost na území celého státu. Zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem hlášení o vzniku MU, jeho vyhodnocení a neodkladný zásah v místě MU. Pokud má obec jednotku sboru dobrovolných hasičů, která je začleněna do plošného pokrytí kraje (to znamená, že zasahuje i mimo svoji obec), je tato jednotka rovněž základní složkou IZS.

- **Ostatní složky** jsou (podle §4 odst. 2 zákona o IZS):
  - vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil ČR,
  - ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (Vězeňská služba ČR, městská a obecní policie apod.),
  - ostatní záchranné sbory,
  - orgány ochrany veřejného zdraví,
  - havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
  - zařízení civilní obrany,
  - neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Tyto ostatní složky IZS jsou povolávány k záchranným a likvidačním pracím podle druhu MU na základě jejich možností zasáhnout a pravomocí, které jim dávají právní předpisy. Vždy až na vyžádání.

Znázornění podílu zapojení jednotlivých složek do IZS.

1.4.2. Poplachový plán ^{5,8,16,22}

K tomu, aby bylo zřejmé jaké složky lze v rámci IZS použít, slouží územně příslušný poplachový plán (§19 vyhlášky MV č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení IZS), který obsahuje, kromě spojení na základní a ostatní složky, také jaké ostatní složky IZS do systému patří, způsob jejich vyrozumění a dobu uvedení dané složky do akceschopnosti. Dále obsahuje přehled sil a prostředků ostatních složek, včetně přehledu sil a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací na základě smluvních vztahů s fyzickými nebo právníckými osobami, včetně způsobu a rozsahu jejich povolávání v souvislosti s vyhlášeným stupněm poplachu. Tyto ostatní složky jsou zařazeny do poplachového plánu až poté, co s nimi většinou HZS kraje uzavře dohodu o poskytnutí pomoci na vyžádání podle §21 zákona o IZS. Tento plán je uložen vždy podle územní příslušnosti na územně příslušném OPIS. Ústřední poplachový plán se užívá na ústřední úrovni koordinace složek IZS.

1.4.3. Stupně poplachů IZS ⁸

Stupeň poplachu určuje potřebu sil a prostředků pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu MU a také na úrovni koordinace složek při společném zásahu. V rámci IZS se vyhláší čtyři stupně poplachu. Čtvrtý stupeň, který je označen jako "zvláštní", je stupněm nejvyšším. Potřebný stupeň poplachu vyhláší pro jedno místo zásahu velitel zásahu nebo OPIS při prvotním povolávání složek na místo zásahu. OPIS může vyhlásit stupeň poplachu pro určité území postižené MU, pokud je na něm více než jedno místo zásahu.

Stupně poplachů se stanovují podle potřeby nasazení sil a prostředků pro místo zásahu. OPIS posuzuje při vyhlášení stupně poplachu přijaté zprávy o MU a hodnotí závažnost případu vzhledem ke klasifikaci stupňů poplachu. Stupeň poplachu pro dané místo zásahu může být změněno požadavkem velitele zásahu na potřebu sil a prostředků. Povolání potřebného počtu sil a prostředků jednotek IZS musí být v rámci vyhlášeného stupně poplachu přizpůsobeno co nejreálněji rozsahu MU. Jednotlivé stupně poplachu jsou upraveny právním předpisem (§20 vyhlášky 328/2001 Sb.).

1.4.4. První stupeň poplachu ⁸

První stupeň poplachu je vyhlášován v případě, že MU ohrožuje jednotlivé osoby, jednotlivý objekt nebo jeho část, s výjimkou objektu, kde jsou složité podmínky pro zásah, jednotlivé dopravní prostředky osobní nebo nákladní dopravy nebo plochy území do 500 m², nebo záchranné a likvidační práce provádí základní složky IZS, které není nutno při společném zásahu nepřetržitě koordinovat.

1.4.5. Druhý stupeň poplachu⁸

Druhý stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že MU ohrožuje nejvýše 100 osob, více jak jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat nebo plochy území do 10 000 m²; záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky IZS z kraje, kde MU probíhá, nebo je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu při společném zásahu.

1.4.6. Třetí stupeň poplachu⁸

Třetí stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že MU ohrožuje více jak 100 a nejvýše 1000 osob, část obce nebo areálu podniku, soupravy železniční přepravy, několik chovů hospodářských zvířat, plochy území do 1 km², povodí řek, jde o hromadnou havárii v silniční, železniční nebo o havárii v letecké dopravě. Záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky IZS, nebo se využívají síly a prostředky z jiných krajů. Případně pokud je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky.

Na základě rozhodnutí řídicího důstojníka HZS kraje oznamuje OPIS kraje vyhlášení tohoto stupně poplachu poplachového plánu kraje hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě žádosti velitele zásahu se oznamuje vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje starostovi obce s rozšířenou působností.

1.4.7. Zvláštní stupeň poplachu⁸

Zvláštní stupeň poplachu se vyhláší v případě, že MU ohrožuje více jak 1000 osob, celé obce nebo plochy území nad 1 km². Záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky IZS včetně využití sil a prostředků z jiných krajů, případně je nutné použít i zahraniční pomoc. Při společném zásahu v místě zásahu je nutné složky

koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky, nebo společný zásah složek IZS vyžaduje koordinaci na strategické úrovni.

Vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje oznamuje OPIS kraje hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě rozhodnutí velitele zásahu se vyhlášení tohoto stupně poplachu oznamuje starostovi dotčené obce s rozšířenou působností. Po vyhlášení OPIS kraje povolává a nasazuje síly a prostředky z kraje, koordinuje pomoc se sousedními kraji, informuje o vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje generální ředitelství HZS. Obdobným způsobem koordinuje pomoc OPIS generálního ředitelství HZS.

1.4.8. Územní operační střediska základních složek IZS^{4,9,13}

Základní složky IZS mají zřízena operační střediska, jsou to OPIS HZS (územní a krajské), operační střediska Policie ČR (okresní a krajské) a operační střediska zdravotnické záchranné služby (oblastní a územní), všechny s nepřetržitou pohotovostí pro příjem hlášení.

Operační středisko základní složky vyhodnotí tísňové volání, které je mu doručeno, a pokud řešení MU náleží do jeho věcné působnosti, vyžádá si v případě potřeby spolupráci další základní složky prostřednictvím jejího operačního střediska. Pokud řešení MU nenáleží do jeho věcné nebo místní působnosti, předá přijaté informace operačnímu středisku složky IZS do jejíž kompetence toto konkrétní řešení MU spadá. Pokud řešení MU vyžaduje spolupráci několika složek IZS, předá přijaté informace rovněž územně příslušnému OPIS HZS, jehož prostřednictvím se vyžaduje součinnost a koordinace těchto složek. Povinnosti a oprávnění OPIS HZS jsou uvedena v §5 zákona o IZS, kde se hovoří o stálém orgánu pro koordinaci složek IZS.

1.4.9. Hasičský záchranný sbor ČR ^{5,6,12,13}

Hasičský záchranný sbor ČR byl zřízen zákonem č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky jako záchranný sbor, jehož základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při MU. Při plnění svých úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty. Předmětem spolupráce je zejména stanovení práv a povinností při vzájemném poskytování pomoci a informací při MU, pokud tomu nebrání ustanovení jiných právních předpisů nebo povinnost mlčenlivosti.

Příslušník HZS je při MU zejména oprávněn:

- vyzvat každého, aby nevstupoval na určená místa nebo aby se podrobil omezením vyplývajícím z provedení služebního zásahu, zásahem se rozumí zejména ochranná, záchranná a likvidační opatření prováděná HZS, každý je povinen výzvy příslušníka uposlechnout,
- vyzvat osobu, která se nepodřídí stanoveným omezením, aby prokázala svoji totožnost, a tato osoba je povinna výzvě vyhovět,
- v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti osob a ochrany majetku používat výbušniny a výbušné předměty (vyškolený příslušník),
- požadovat od právnických a fyzických osob informace potřebné k plnění základních úkolů HZS,
- ke vstupu do objektů a zařízení a ke vstupu na nemovitost na dobu nutnou k řádnému provedení služebního zásahu
- k provedení zásahu, který nesnese odkladu, otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor a vstoupit do něj, při tom je povinen zajistit přítomnost nezúčastněné osoby, nehrozí-li nebezpečí z prodlení.

1.4.10. Zdravotnická záchranná služba ^{5,9,13}

Zdravotnická záchranná služba je další základní složkou IZS, která je určena v době MU k provádění zejména záchranných prací. Je zřízena na základě zákona číslo 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu a prováděcí vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČR číslo 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě. Je organizována tak, aby byla nepřetržitě zabezpečena dostupnost přednemocniční neodkladné péče do 15 minut od přijetí tísňové výzvy s výjimkou zvláštních případů.

K základním úkolům ZZS patří zejména:

- kvalifikovaný příjem, zpracování a vyhodnocení tísňových výzev a určení nejvhodnějšího způsobu poskytování přednemocniční neodkladné péče,
- poskytování nebo zajištění přednemocniční neodkladné péče na místě vzniku úrazu nebo náhlého onemocnění, při dopravě postiženého a při jeho předávání ve zdravotnickém zařízení,
- přednemocniční neodkladná péče při likvidaci zdravotních následků hromadných neštěstí a katastrof,
- rychlá přeprava odborníků k zabezpečení neodkladné péče do zdravotnických zařízení, která jimi nedisponují, popřípadě léků, krve a jejích derivátů a biologických materiálů nezbytně nutných k dalšímu poskytování již zahájené neodkladné péče,
- součinnost s HZS krajů a OPIS IZS.

Mezi základní úkoly ZZS patří kromě poskytování přednemocniční neodkladné péče při běžné denní praxi i likvidace zdravotních následků hromadných neštěstí a katastrof (tzv. medicína katastrof). ZZS je specializovaným zdravotnickým zařízením, je tvořena územními a oblastními středisky záchranné služby. Součástí středisek ZZS jsou zdravotnická operační střediska, která nepřetržitě a bezprostředně řídí činnost

výjezdových skupin ZZS a integrují činnost všech článků přednemocniční neodkladné péče v určené spádové oblasti v nepřetržitém provozu. Činnost zdravotnického operačního střediska zajišťují zdravotničtí pracovníci.

1.4.11. Policie ČR ^{5,6,11,13}

Policie ČR byla zřízena zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen "zákon o Policii ČR") jako ozbrojený bezpečnostní sbor ČR, který plní úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti a jiné úkoly v rozsahu a způsobem definovaným právním rámcem. Dále plní úkoly ve své působnosti, k jejichž splnění se ČR zavázala příslušnými mezinárodně smluvními akty.

Základem činnosti Policie ČR je:

- ochrana celospolečenských zájmů a hodnot, zejména zákonnosti, státu, ústavních základů a institucí, zabezpečení nerušeného výkonu funkce všech orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní,
- ochrana fyzických osob, jejich životů, zdraví, lidské důstojnosti, jakož i právnických osob,
- ochrana majetku, a to bez rozdílu jeho vlastníků.

1.4.12. Specifické postavení Policie ČR v IZS^{5,6,16}

Ačkoliv je Policie ČR jednou ze základních složek IZS, neprovádí, vzhledem ke svému hlavnímu poslání, záchranné a likvidační práce. Jejím úkolem je zejména zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti a regulace dopravy k podpoře prováděných záchranných a likvidačních prací. Podle §42b, odst. 3 zákona o Policii ČR je možné na podporu záchranných akcí v případě vzniku živelných pohrom a katastrof, velkých dopravních nehod a průmyslových havárií využívat zejména zásahové jednotky služby pořádkové policie, které jsou součástí útvarů s územně vymezenou působností. Mimo toto zákonné zmocnění se na přímém provádění záchranných prací ze složek Policie ČR účastní zejména letecká služba, potápěčské a kynologické složky.

Těžiště činnosti Policie ČR je v plnění úkolů mimo IZS - v bezpečnostním systému spolupráce orgánů činných v trestním řízení, ostatních bezpečnostních složek, zpravodajských služeb apod.

Při provádění bezpečnostních akcí a opatření, které nejsou koordinovány v IZS se ostatní složky IZS (HZS, jednotky požární ochrany a ZZS) přímo nepodílejí na realizaci policejně-bezpečnostních opatření. Tyto složky zasahují při bezpečnostních akcích pouze při provádění záchranných a likvidačních prací.

Rozsah a podmínky činností jednotlivých složek IZS při provádění záchranných a likvidačních prací jsou upřesněny v dokumentaci Typové činnosti složek IZS při společném zásahu (dále jen "typové činnosti), které jsou vydávány v Katalogu typových činností složek IZS při společném zásahu. Tyto typové činnosti jsou připravovány pro jednotlivé druhy MU dle jednotlivých rizik, u kterých se předpokládá provádění záchranných a likvidačních prací společným postupem IZS (§18 vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ze dne 5.9.2001, ve znění pozdějších změn a doplnění). Tyto typové činnosti vydává MV ČR - generální ředitelství HZS.

2. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem bakalářské práce je zpracování scénáře MU typu výbuchu špinavé bomby a scénáře odezvy s ohledem na konkrétní zaměření této MU. Dále stanovení pracovního postupu jednotlivých složek IZS, zejména Policie ČR.

Moji snahou je zjistit, zda již v současné době existuje nějaká metodika činnosti IZS pro tento druh zásahu a v případě, že existuje, bych chtěl touto bakalářskou prací vytvořit jednoduchou pomůcku pro základní orientaci příslušníků Policie ČR a případně i příslušníků a pracovníků dalších složek IZS zasahujících při MU tohoto typu.

3. METODIKA

Informace jsem získal studiem příslušných zákonů, vyhlášek, interních aktů MV ČR a Policie ČR, internetových stránek a odborné literatury, které jsem uvedl v seznamu literatury. Rovněž jsem použil informace, které mi poskytli příslušníci Policie ČR a HZS Jihočeského kraje.

4. SCÉNÁŘ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A SCÉNÁŘ ODEZVY PO VÝBUCHU ŠPINAVÉ BOMBY

4.1. Popis události

V obydlené části obce došlo k výbuchu a neznámá teroristická skupina ihned po výbuchu oznámila sdělovacím prostředkům, že použila tzv. špinavou bombu, tedy radiologickou zbraň a došlo k rozptýlení neznámých radioaktivních látek. Předpokládá se, že na místě MU se nachází zatím nezjištěné množství mrtvých, těžce, středně a lehce zraněných osob a nezraněných osob. Určité množství těchto osob je kontaminováno radioaktivními látkami. Výbuch pravděpodobně způsobil i materiální škody.

4.2. Charakter události^{3,4,7,8}

V rámci zahájených a likvidačních prací je nutné provést shodná opatření jako při výbuchu konvenční nálože s tím, že od okamžiku potvrzení zvýšeného dávkového příkonu ionizujícího záření je potřeba přednostně zajistit ochranu zasahujících osob a vyloučit z místa MU některé složky IZS a další osoby, které nemají odpovídající ochranné prostředky. Je potřeba zajistit i ochranná opatření pro osoby, které nebyly při výbuchu zraněny, ale nacházely se v místě MU a hrozí jim možnost kontaminace radioaktivními látkami, pokud již nebyly kontaminovány.

Tento typ zásahu je spojen s poměrně masivními opatřeními na ochranu obyvatelstva, zejména varování, ukrytí, dekontaminace, evakuace, jejich velká část ale bude moci být provedena až následně v rámci koordinace záchranných a likvidačních prací. V první fázi jsou na místě MU vytvářeny předpoklady pro ochranná opatření, o kterých rozhoduje Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále jen "SÚJB") podle vyhlášky č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně. Je to základní informování postižených a zejména základní evidence osob, které zůstaly v prostoru zásahu.

Provádění některých následných ochranných opatření, zejména dekontaminace obyvatelstva a civilních dopravních prostředků, může být prováděna mimo místo zásahu, v lokalitách a zařízeních s možností manipulace s kontaminovanou vodou. V takovém případě za jejich organizaci a průběh nezodpovídá velitel zásahu, ale specializované jednotky HZS kraje podle doporučení SÚJB.

Souběžně se zásahem bude nezávisle probíhat vyšetřování prováděné Policií ČR a dalšími orgány činnými v trestním řízení. Velitel zásahu složek IZS a jeho štáb musí umožnit provedení některých nezbytných prvotních vyšetřovacích úkonů v prostoru zásahu. Tyto úkony zabezpečují, je-li to možné, specializované síly a prostředky Policie ČR. V případě, že nelze tyto specializované síly a prostředky využít a velitel zásahu vyhoví dožádání orgánů činných v trestním řízení a nařídí provedení těchto prvotních úkonů, přijme nezbytně nutná opatření k ochraně života a zdraví osob, které úkony provádějí. Specializovanými silami a prostředky Policie ČR je v tomto případě myšlen Útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (dále "ÚOOZ"), specializované oddělení pro problematiku jaderných, chemických a biologických látek Praha.

Policie ČR úkoluje, prostřednictvím svého zástupce ve štábu velitele zásahu, ty síly a prostředky, které se podílejí na vlastním zásahu, např. uzávěře prostoru MU a regulaci dopravy.

4.3 Pravděpodobný průběh zásahu^{4,7,8}

Velitelem zásahu je příslušník HZS ČR (dále "HZS ČR"), který je zároveň velitelem jednotky požární ochrany (dále "JPO"), která na místo MU přijela jako první. Velitelem zásahu může být rovněž funkcionář HZS ČR s právem přednosti velení.

Po potvrzení přítomnosti ionizujícího záření povolá, prostřednictvím místně příslušného OPIS IZS, do svého štábu velitele zásahu mimo jiných vždy následující osoby:

- zástupce Policie ČR, jež velí silám a prostředkům policie, které se podílejí na zásahu,
- přítomného lékaře ZZS,
- zástupce místně příslušné obce s rozšířenou působností,
- zástupce postižené obce, pokud tato není zároveň obcí s rozšířenou působností.

Následně budou do štábu velitele zásahu zařazovány další osoby, odesílané na místo MU operačními středisky základních složek IZS nebo Krizovým štábem SÚJB.

Budou to následující osoby:

- zástupce místně příslušného regionálního centra SÚJB, který má mimo jiné právo převzít velení zásahu mimo zastavěnou část obce,
- zástupce specializovaného pracoviště ÚOOZ SKPV Policie ČR,
- příslušník územně příslušné správy kraje Policie ČR vyškolený pro šetření událostí s radioaktivními látkami,
- další osoby podle situace, např. zástupce příslušného podniku vodovodů a kanalizací.apod.

4.3.1. Stupeň poplachu ^{7,8,14}

Velitel zásahu vyhlásí odpovídající stupeň poplachu podle situace v zasaženém prostoru a místně určené OPIS IZS následně vyhlásí zvláštní stupeň poplachu. Důvodem je, že některé síly a prostředky potřebné pro řešení tohoto typu událostí jsou k dispozici jen prostřednictvím Ústředního poplachového plánu IZS. Je rovněž nutná strategická koordinace společného zásahu složek IZS podle §24 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 328/2001 Sb.

V okamžiku potřeby velkého množství centrálně uvolňovaných sil a prostředků, např. na doporučení SÚJB dekontaminovat tisíce osob a vyhlásit stav nebezpečí, požádá HZS kraje OPIS MV-GŘ HZS ČR o provádění ústřední koordinace záchranných a likvidačních prací.

Pokud hejtmán kraje vyhlásí stav nebezpečí nejedná se již o mimořádnou událost, ale o krizovou situaci.

4.3.2. Přehled základních složek IZS, které budou povolány k zásahu ⁷

Policie ČR (*jen síly spolupracující při zabezpečení záchranných a likvidačních pracích, nikoliv policisté zabezpečující souběžné vyšetřování*)

- příslušníci služby pořádkové policie,
- příslušníci služby dopravní policie,
- pyrotechnici,
- v případě blízkosti státní hranice nebo na mezinárodních letištích příslušníci cizinecké a pohraniční policie.

Hasičský záchranný sbor ČR (*prostředky povolané v prvním sledu v kraji*)

- dvě až tři družstva HZS kraje o zmenšeném početním stavu (1+3) s CAS (TA) a vyprošťovací technikou (vyprošťovací automobil AV, zásahový automobil R/ZA),
- dvě až tři družstva HZS kraje s CAS pro dekontaminaci,
- disponibilní protiplynové automobily PPLA s techniky chemicko-technické služby HZS kraje,
- speciální dekontaminační odřad, pokud s ním HZS kraje nebo některý sousedící kraj disponuje (pozn.: doba dojezdu + 1 hodina).

Hasičský záchranný sbor ČR (prostředky povolány v rámci ústřední koordinace záchranných a likvidačních prací ve druhém sledu /nejpozději do 4 hodin/)

- vyhledávací a záchranné odřady nebo chemické a ekologické odřady sousedících HZS krajů,
- speciální dekontaminační odřady.

Zdravotnická záchranná služba

- vozidla územně příslušných ZZS, dle počtu zraněných v souladu s platným traumatologickým plánem havarijního plánu kraje,
- lékař ZZS, který provede třídění zraněných a podle charakteru zranění doporučí, zda a jakým způsobem je možné provést dekontaminaci zraněného,
- záchranné vrtulníky začleněné do systému letecké záchranné služby pro převoz zraněných, u kterých byla naměřena kontaminace do vzdálených nemocnic, které mají zřízené Středisko speciální zdravotní péče o osoby ozářené při radiačních nehodách.

4.3.3. Přehled doporučených ostatních složek IZS, které mohou být povolány k zásahu ⁷

Armáda ČR (v případě menšího rozsahu účinků radiologické zbraně)

- jedna mobilní monitorovací skupina od 31. bcho (do šesti hodin od obdržení požadavku)
- jeden dekontaminační odřad územně příslušného záchranného útvaru Armády ČR, případně mobilní monitorovací družstvo
- dva vrtulníky k záchraně osob s osádkou (první do deseti minut, druhý do dvanácti hodin od požadavku).

V případě velkého rozsahu účinků radiologické zbraně je možné povolat další síly a prostředky Armády ČR.

Celní správa ČR

- dvě až tři mobilní operativní skupiny pro zjišťování radiace

Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany (SÚJCHBO)

- mobilní laboratoř (do dvou hodin po obdržení požadavku)

Státní ústav radiační ochrany (dále jen "SÚRO")

- monitorovací kapacity

Místně příslušná správa komunikací

- zabezpečení dopravního značení při uzávěrách a při regulaci dopravy

4.3.4. Štáb velitele zásahu - postup velitele zásahu ^{7,8,10,13,15}

V případě že byl na místě MU skutečně naměřen dávkový příkon vyšší než 10 $\mu\text{Gy/h}$ nebo 10 $\mu\text{Sv/h}$, případně zjištěna plošná aktivita předmětu více než 10 Bq/cm^2 , provede velitel zásahu:

- znovu vyhodnocení situace na místě MU, informuje územně příslušné OPIS. Sdělí odhad přibližného počtu zraněných a odhad počtu kontaminovaných osob a případně požádá o vyhlášení ústřední koordinace záchranných a likvidačních prací.

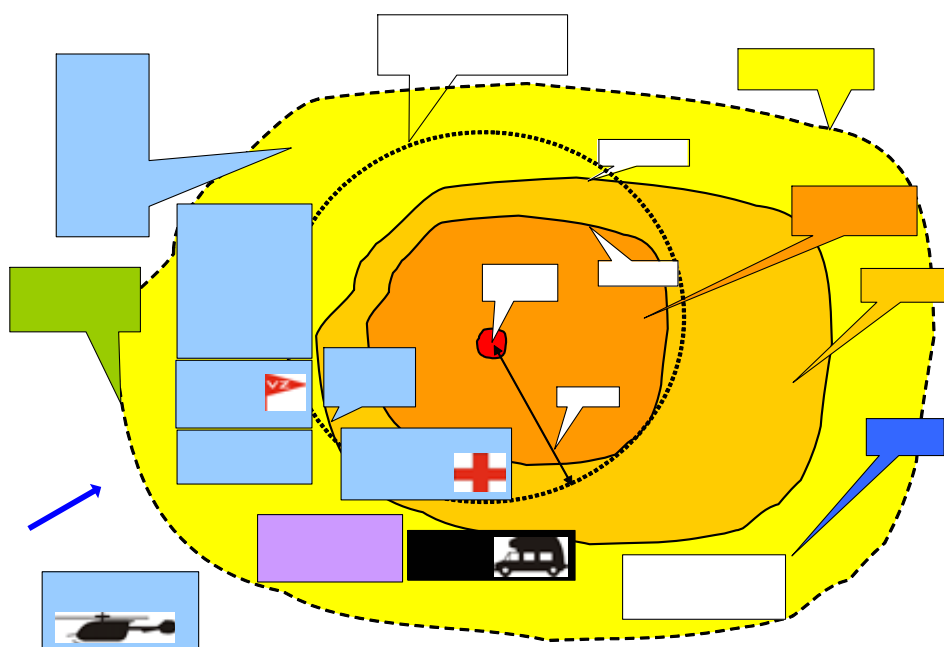
- ustoupí do bezpečné vzdálenosti, kde zřídí velitelské stanoviště, o kterém informuje velitele a vedoucí složek IZS a velitele JPO a tyto na velitelské stanoviště svolá.
- informuje je o tom, že existuje důvodný předpoklad zásahu typu "špinavá bomba" a vytvoří ze svolaných velitelů a vedoucích složek IZS štáb velitele zásahu. Uloží velitelům a vedoucím složek IZS aby informovali zasahující osoby své složky o riziku havarijního ozáření. Z tohoto důvodu je bezpodmínečně nutné dodržovat pokyny velitele zásahu k používání ochranných prostředků a respektovat dobrovolnost účasti na zásahu (zákon č. 18/1997 Sb.).

Velitel zásahu dále:

- nařídí provádět nepřetržitý průzkum a vytyčit postupně předběžnou ochrannou zónu, přibližně 50 metrů od místa výbuchu, tedy předpokládaného zdroje ionizujícího záření a vnější zónu, která je prostorem vně předběžné ochranné zóny a slouží k rozčlenění na jednotlivá stanoviště a prostory pro uplatnění taktiky zásahu (vyhláška č.328/2001 Sb.). Tento prostor vnější zóny lze uzavřít. Dále je postupně vytyčena nebezpečná zóna, dávkový příkon na vnější hranici zóny je v úrovni 1 mGy/h-odpovídá 1 mSv/h a bezpečnostní zóna, kde je dávkový příkon na vnější hranici zóny v úrovni 10 μ Sv/h, což odpovídá úrovni plošné aktivity 10 Bq/cm². Po vytyčení bezpečnostní zóny a nebezpečné zóny se již nadále nepoužívá předběžná ochranná zóna a vnější zóna a postupy stanovené pro předběžnou ochrannou zónu a vnější zónu platí dále pro tyto přesněji vymezené zóny.
- uloží dokončení bezprostředně nutných záchranných prací v předběžné ochranné zóně, zejména vyproštění osob, ošetření těžce zraněných osob, uhašení požárů a mlžení zdrojů prachu. V této fázi je důležité:
  - vykázat z této zóny všechny venku se pohybující přítomné osoby, včetně záchranářů bez dýchacích přístrojů a nařídít jim, aby vyčkali na návětrné straně zóny na dozimetrickou kontrolu a případnou dekontaminaci,
  - přizpůsobit taktiku zákroku tak, aby pohyb záchranářů byl co nejkratší,

- zřídit třídící stanoviště zraněných a třídít zraněné podle charakteru zranění na zraněné, které je možno dekontaminovat a ostatní těžce zraněné, u nichž možná dekontaminace spočívá pouze v šetrném rozstříhání ošacení, zajištění dekontaminace zraněných alespoň na hodnotu 10Bq/cm² před jejich převozem do zdravotnického zařízení,
  - zajistit předání výzvy osobám, které zůstaly v uzavřených prostorách, aby se připravily na evakuaci a případně jim tímto způsobem předat další důležité pokyny,
  - monitorovat a organizovat příjezdy a odjezdy záchranné techniky, zejména vozidel ZZS, odjíždějící případně dekontaminovat a přijíždějící organizovat jen k hranici předběžné ochranné zóny, později bezpečnostní zóny a organizovat přenos zraněných osobami vybavenými dýchací technikou.
- uloží velitelům a vedoucím IZS vést časovou evidenci pohybu zasahujících osob v jednotlivých vytyčených zónách,
  - uloží Policii ČR provést úplnou uzávěru hranic vnější zóny, později bezpečnostní zóny, a regulovat dopravu mimo místo zásahu s vytvořením dopravního koridoru pro příjezd zásahové techniky,
  - stanoví místa vstupů a výstupů do vytyčených zón, včetně zavedení časové evidence pohybu osob v zónách a určí místa pro dekontaminaci zasahujících osob na hranici bezpečnostní zóny, dále postupně zabezpečí přivezení kontejnerů k výstupům z bezpečnostní zóny pro odkládání jednorázových ochranných prostředků,
  - nařídí postupně evakuovat obyvatelstvo vyvedením z objektů v nebezpečné zóně, ale až poté, co jsou specialisty ochrany obyvatelstva HZS vytvořeny podmínky pro jejich dozimetrickou kontrolu, evidenci a případnou dekontaminaci. To znamená, že jsou rozvinuté dekontaminační linky a je zabezpečen převoz osob.
  - stejným způsobem lze v další fázi evakuovat obyvatelstvo i z bezpečnostní zóny, pokud tuto evakuaci doporučí SÚJB,

- zorganizuje prohlídku místa zásahu, zda se v evakuovaných objektech nezdržují žádní další obyvatelé,
- zajistí pořízení seznamu parkujících vozidel v nebezpečné a bezpečnostní zóně,
- uloží provést dekontaminaci zasahující techniky, která skončila svou činností,
- na doporučení SÚJB vydá pokyn pro manipulaci s kontaminovanou vodou,
- požádá SÚJB o doporučení k zaslání některých zasahujících osob k prohlídkám nebo hospitalizaci do středisek speciální zdravotní péče na základě míry expozice ionizujícím zářením,
- ukončí zásah složek IZS po výbuchu špinavé bomby s tím, že složky IZS jsou nadále k dispozici hejtmanovi kraje nebo starostovi obce s rozšířenou působností, kteří budou dle doporučení SÚJB koordinovat a zajišťovat dokončení likvidačních a obnovovacích prací, místo zásahu zůstává uzavřené a střežené.

4.3.5. Úkoly operačních středisek^{7,8}

Operační střediska při zásahu složek IZS po výbuchu radiologické zbraně zabezpečují značnou část rozhodujících prvotních úkolů procesy operačního řízení. Tyto procesy jsou nezbytné pro úspěšné zvládnutí dalšího vývoje MU tohoto typu.

Jedná se zejména o:

- maximální podporu a servis veliteli zásahu a zasahujícím složkám IZS na místě zásahu,
- řízení činnosti složek IZS a dalších zainteresovaných orgánů mimo prostor zásahu do doby, než budou svolány řídicí štáby, krizové štáby a další prvky věcně příslušných orgánů,
- shromáždění veškerých dostupných informací potřebných pro činnost věcně příslušných orgánů.

Na plnění úkolů operačního řízení záchranných a likvidačních prací při zásahu složek IZS po výbuchu radiologické zbraně se podílí zejména:

- operační a informační středisko HZS kraje (KOPIS)
- operační a informační středisko příslušného územního odboru HZS kraje (OPIS ÚO)
- operační středisko územně příslušného okresního ředitelství Policie ČR (dále jen "OS OŘP") a operační středisko územně příslušné správy kraje Policie ČR (dále jen "OS PČR Sk")
- operační středisko Policie ČR útvaru pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen "OS ÚOOZ")
- územní středisko zdravotní záchranné služby (ÚSZS)
- operační středisko územně příslušné zdravotnické záchranné služby (OS ZZS)
- styčné místo SÚJB
- operační a informační středisko generálního ředitelství HZS ČR (OPIS GŘ)
- společné operační centrum Ministerstva obrany (SOC MO)

4.3.6. Úkoly a činnost OS OŘP a OS PČR Sk^{4,7}

- prostřednictvím zástupce Policie ČR ve štábu velitele zásahu zabezpečují povolání a nasazení sil a prostředků Policie ČR podle požadavků velitele zásahu,
- organizují dopravní uzávěry podle požadavků velitele zásahu,
- povolávají do štábu velitele zásahu policistu územně příslušné správy kraje Policie ČR, vyškoleného pro šetření událostí s radioaktivním materiálem (čl. 5 ZPPP č. 1/2004),
- koordinují spolupráci sil Policie ČR, které vykonávají úkoly orgánů činných v trestním řízení se silami policie ČR, které plní úkoly v rámci záchranných a likvidačních prací podle příkazů velitele zásahu,
- informují cestou OS PČR Sk operační středisko Policejního prezidia ČR, které následně:
  - informuje OS ÚOOZ a to dále specializovaný útvar-oddělení pro problematiku jaderných, chemických a biologických nebezpečných látek, které je speciálně pro tuto problematiku vyškoleny a vycvičeno,
  - prověří zda jsou informovány kompetentní orgány, zejména SÚJB a SÚRO.

4.3.7. Některé úkoly a činnost sil HZS v přímé souvislosti s Policií ČR⁷

Příslušníci HZS kromě vlastních úkolů zabezpečují pro ostatní zasahující složky systému IZS zejména tyto úkoly:

- zabezpečují ochranu zasahujících osob složek IZS před účinky radiace a vedou časovou evidenci pohybu zasahujících osob v kontaminovaném prostoru,
- spolupracují s Policií ČR při protiradiační ochraně orgánů činných v trestním řízení, které nezávisle na zásahu provádějí nutné úkony na místě zásahu,

- provádějí v prostoru zásahu i případnou dekontaminaci zasahujících osob ze složek IZS a příslušníků Policie ČR, kteří na místě konají vyšetřování,
- organizují s Policií ČR a orgány postižené obce následně podle situace evakuaci obyvatelstva z bezpečnostní zóny, jedná se zejména o evidenci osob a jejich dozimetrickou kontrolu.

4.3.8. Úkoly a činnost sil Policie ČR^{4,7,10,15}

Policisté, kteří se podílejí na vyžádání velitele zásahu na záchranných pracích v místě zásahu, nejsou nasazováni do míst, ve kterých úroveň radiace překračuje běžné hygienické předpisy (10 Bq/cm²). Pokud s povolením velitele zásahu vstupují do míst s vyšší úrovní radiace (vytyčená nebezpečná zóna nebo zpočátku předběžná ochranná zóna), kde vykonávají potřebné úkony orgánů činných v trestním řízení, musí být vybaveni ochrannými prostředky. Jestliže tyto ochranné prostředky Policie ČR nemá k dispozici, musí být tito policisté na příkaz velitele zásahu těmito prostředky vybaveni, včetně provedení předepsaného proškolení, pokud je k ochrannému prostředku vyžadováno. Jedná se zejména o ochranné masky, ochranné oděvy, samoodečítací osobní dozimetry se zvukovou signalizací překročení zadaných hodnot apod.

Policisté účastníci se na zásahu musí být o nebezpečí spojeném se zásahem prokazatelně informováni a musí se činnosti v prostoru zásahu účastnit dobrovolně. (zákon č. 18/1997 Sb.) Výjimkou může být havarijní ozáření fyzických osob v důsledku provedení prvotních úkonů na místě zásahu v době do potvrzení překročení stanovených limitů ozáření.

4.3.9. Činnost Policie ČR na místě zásahu^{4,7}

- prohlídka místa výbuchu, zda se na místě nenachází další výbušnina a její případné zneškodnění

Jestliže byl na místě popisované MU naměřen-potvrzen jednotkou HZS zvýšený dávkový příkon ionizujícího záření, hlásí se pyrotechnik veliteli zásahu složek IZS a postupuje podle jeho příkazů, včetně vybavení ochrannými prostředky.

Vybavení přístroji a pomůckami pro tento druh zásahu:

- osobní akustické hlásiče - dozimetry
  - těžký pyrotechnický oděv, doplněný dýchacím přístrojem
- uzávěra předběžné ochranné zóny a vnější zóny, zabezpečení stanoveného režimu pohybu osob a vozidel

Tuto činnost provádí obvykle několik hlídek složených s příslušníků Policie ČR, případně za spolupůsobení strážníků místní obecní (městské) policie. Počet hlídek lze stanovit až podle velikosti území zasaženého MU. Hlídky musí zejména:

- zaujmout určená stanoviště za hranicí vnější zóny, později bezpečnostní zóny, výjimečně za hranicí předběžné ochranné zóny, vždy podle příkazů velitele zásahu,
- používat velitelem zásahu stanovené ochranné pomůcky,
- zabezpečit velitelem zásahu stanovená režimová opatření na vstupech do vnější, později bezpečnostní zóny, zejména:
  - umožnit vjezd vozidlům a vstup osobám jedoucím ve služebních vozidlech označených jako vozidla Policie ČR, HZS ČR a ZZS,
  - umožnit vjezd ostatních složek IZS a jiným vozidlům označených smluvním znakem, např. složky radiační monitorovací sítě apod.,
  - znemožnit vstup a vjezd nepovolaným osobám,

- poskytovat nezbytné informace o MU složkám IZS vjíždějícím do uzavřeného prostoru, tyto informace dostávají hlídky Policie ČR přímo od velitele zásahu prostřednictvím zástupce Policie ČR ve štábu velitele zásahu, nebo cestou operačního střediska Policie ČR,
  - informovat obyvatelstvo o přijatých opatřeních a postupu řešení MU,
  - po provedené dekontaminaci zjišťovat na žádost oprávněných osob totožnost obyvatel, kteří ji odmítnou uvést v průběhu ochranných opatření, zejména pak při evakuaci,
  - uvedená opatření plnit až do odvolání.
- regulace dopravy v okolí vnější zóny, uzavření prostorů pro dekontaminaci včetně komunikací, které slouží pro pohyb složek IZS k místu MU

Regulaci dopravy provádí opět více hlídek příslušníků Policie ČR. Počet záležitostí na rozsahu MU. Tyto hlídky se již nepohybují v zónách zásahu a příkazy velitele zásahu plní prostřednictvím operačního střediska Policie ČR a zástupce Policie ČR v štábu velitele zásahu. Jejich úkoly spočívají především v:

- zabezpečení regulace pohybu vozidel mimo vnější, později bezpečnostní zónu,
- odklonění dopravy na vhodných křižovatkách,
- zabezpečení příjezdu vozidel na místo MU a pohybu vozidel mezi místem MU a místy dekontaminace uzavřením dopravních tras-koridorů.

4.3.10. Souhrnný přehled nespécializovaných činností Policie ČR na místě MU^{4,7,11}

- chrání bezpečnost osob a majetku,
- spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, v případě jeho porušení činí opatření k obnovení,

- dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobí při jeho řízení,
- po vytyčení vnější zóny, později bezpečnostní zóny, je uzavírá obsazením pevných stanišť,
- reguluje vjezd vozidel a vstup osob,
- reguluje pohyb vozidel a osob na shromaždištích evakuovaných osob, příjezdových koridorech a v dalších místech, která stanoví velitel zásahu,
- po skončení zásahu, pokud zůstane bezpečnostní zóna uzavřena, provádí kontrolu vstupu a hlídkovou činnost na hranicích bezpečnostní zóny,
- hlídky poskytují nezbytné informace pro obyvatelstvo o MU,
- monitoruje situaci v oblasti dopravy a pohybu osob v rámci výkonu služby.

4.3.11. Úkoly ZZS^{7,9}

ZZS zajišťuje úkoly zejména v oblasti neodkladné přednemocniční péče o zraněné. Jelikož nedisponuje ochrannými prostředky pro ošetřování kontaminovaných pacientů, provádí tuto činnost zejména v prostoru shromaždiště zraněných. Mezi její úkoly na místě MU patří:

- posouzení vhodnosti shromaždiště zraněných,
- poskytnutí neodkladné přednemocniční péče o zraněné v prostoru shromaždiště,
- třídění zraněných podle charakteru a závažnosti zranění,
- zajištění transportu zraněných do spádových zdravotnických zařízení nebo do středisek speciální zdravotní péče o osoby ozářené při radiačních nehodách,
- rozhodnutí zda povolat pomoc z dalších krajů, popřípadě zahraničí.

4.3.12. Úkoly a činnost doporučených ostatních složek IZS, které mohou být povolány k zásahu ⁷

Armáda ČR

- pozemní a letecký průzkum,
- měření stupně kontaminace osob a techniky,
- dekontaminace osob, techniky a terénu,
- zdravotnická pomoc,
- letecká přeprava zraněných,
- plnění pořádkové služby ve spolupráci s Policií ČR,
- kontrola kontaminace techniky a osob na tzv. uzávěrách,
- monitoring šíření kontaminace v pozdním období radiační události

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

- odborná pomoc veliteli zásahu při režimových opatřeních pro ochranu obyvatelstva a zasahujících jednotek IZS před účinky ionizujícího záření,
- koordinace monitorování radiační situace v místě zásahu a upřesnění hranic nebezpečné zóny a bezpečnostní zóny,
- předávání informací poskytovaných Radiační monitorovací sítí ČR,
- stanovení limitů kontaminace osob a hodnocení ozáření zasažených osob,
- stanovení obsahu radionuklidů ve složkách životního prostředí v zasažené oblasti,
- radiační monitoring místa zásahu po ukončení záchranných a likvidačních prací.

5. DISKUZE

Zásah IZS bude při této MU probíhat pravděpodobně podle mého plánu odezvy, neboť jsem při sestavování tohoto plánu odezvy vycházel z informací, které vyplývají z provedeného mezinárodního taktického cvičení "Beskydy 2004", které bylo zaměřeno na činnost složek IZS se zapojením zahraničních sil a prostředků, štábu velitele zásahu, OPIS IZS a ostatních operačních středisek IZS, včetně krizových štábů, v reakci na MU vzniklou v případě uskutečněného a ověřeného použití radiologické zbraně při teroristickém útoku a z typové činnosti složek IZS, která vznikla na základě tohoto provedeného cvičení podle §18 vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ze dne 5.9.2001, ve znění pozdějších změn a doplnění.

V tomto paragrafu výše uvedené vyhlášky se však jen říká, že: "Typové činnosti složek IZS při společném zásahu, které vydává generální ředitelství HZS, obsahují postup složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter MU". Žádné další konkrétní informace, ke konkrétním MU dle druhu a charakteru zde nejsou uvedeny. Dá se říci, že taxativně vyjmenované typové činnosti složek IZS při společném zásahu se v žádné právní normě nevyskytují.

V mnou zpracované MU je postupováno, jak jsem již výše uvedl, podle typové činnosti složek IZS STČ-01/IZS. Jak jsem však zjistil, má tato typová činnost pouze informativní charakter tzv. metodické doporučení, žádná složka IZS nemá povinnost se touto typovou činností řídit. Výsledkem jsou má zjištění, které jsem získal od příslušníků jednotlivých složek IZS, zejména Policie ČR a HZS ČR.

Podle mého názoru by byl praktický, reálný průběh této MU odlišný. Zejména z několika poměrně závažných konkrétních důvodů:

- při samotném zásahu by nedošlo ze strany HZS k vybavení zasahujících osob ostatních složek IZS a orgánů činných v trestním řízení ochrannými prostředky před účinky radiace, jelikož HZS má tyto prostředky jen pro své příslušníky,

- pyrotechnik na úrovni správy kraje Policie ČR je sice vybaven těžkým a lehkým pyrotechnickým oděvem (typ: EOD8 a SRS5), ale nemá ve své výbavě dýchací přístroj a ani není proškolen pro práci s dýchacím přístrojem. Toto proškolení trvá v běžných podmínkách dva dny. Z tohoto důvodu by se nemohl zúčastnit prohlídky místa výbuchu, aby zjistil zda se na místě nenachází další výbušnina a případně se podílet na jejím zneškodnění, rovněž výše uvedený těžký pyrotechnický oděv EOD8 je ochranným prostředkem jen před explozí, výbuchem, přetlakem, rozletem střepin při výbuchu a žáru,
- specializované síly a prostředky Policie ČR pro šetření událostí s radioaktivním materiálem v úrovni krajů spočívají v síle jednoho příslušníka Policie ČR, který rovněž nemá žádné ochranné prostředky, je vybaven pouze jedním radiometrem typu DC-3E-98. Až v republikové úrovni vlastní ÚOOZ, specializované oddělení pro problematiku jaderných, chemických a biologických látek určité množství speciálních ochranných obleků, včetně příslušné měřicí techniky a dalšího speciálního vybavení. Tento útvar má však své sídlo v Praze a jeho čas dojezdu se odvíjí minimálně od vzdálenosti místa MU od Prahy.
- činnost operačních středisek Policie ČR by probíhala podle zavedených pravidel dle interních předpisů pro jejich každodenní činnost, jelikož typové činnosti složek IZS při společném zásahu zde nejsou známy,
- v případě ZZS, která rovněž není vybavena ochrannými pomůckami před účinky radiace, by nikdo neprováděl účinnou přednemocniční neodkladnou péči zraněným osobám v prostoru zásahu, jelikož ZZS zasahuje až v prostoru shromaždiště zraněných po tom, co jsou tito zranění dekontaminováni, což může být již pro některé zraněné osoby pozdě, uvědomíme-li si, že se jedná o péči o osoby v bezprostředním ohrožení života nebo ve stavu vážného poškození zdraví, kdy bez včasné a adekvátní léčby na místě tito lidé pravděpodobně zemřou,
- předpokládám, že zdravotní pomoc poskytovaná Armádou ČR by byla na místě MU později než ZZS,
- rovněž si myslím, že by 85 lůžek ve střediscích speciální zdravotní péče o osoby ozařené při radiačních nehodách v celé ČR mohlo být při tomto typu MU nedostačující.

Nyní bych chtěl věnovat pozornost znalosti **typové činnosti složek IZS při společném zásahu** ať již této konkrétní "Uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně" nebo i dalších vydaných MV-generálním ředitelstvím HZS ČR odborem IZS.

Vzhledem k tomu, že obecně **typové činnosti složek IZS při společném zásahu** většinou nikdo nezná, je zřejmé, že u složek IZS chybí **účinný nástroj** pro sjednocování a usměrňování IZS, který by byl jednoznačně složkami dodržován. Zvláště když tyto typové činnosti složek IZS při společném zásahu jsou jen čistě metodickým společným materiálem zainteresovaných složek IZS.

Velké složky IZS, jako jsou Policie ČR, HZS ČR nebo Armáda ČR se většinou řídí podle vlastních interních předpisů, které jsou nejrespektovanějším a nejužívanějším právním aktem řízení uvnitř organizací. Jako příklad bych uvedl interní akt Policie ČR: **Závazný pokyn policejního prezidenta č. 1/2004 ze dne 16.2.2004, kterým se stanoví postup v případech podezření z výskytu radioaktivního materiálu, chemické nebo biologické nebezpečné látky**, který slouží ke sjednocení postupu a zajištění bezpečnosti příslušníků Policie ČR v případech podezření z výskytu výše uvedených látek. Na tyto interní akty navazují další interní akty až na úroveň základních útvarů Policie ČR. Např. Rozkaz ředitele Policie ČR správy kraje, kterým se stanoví **opatření k zabezpečení akceschopnosti útvarů a organizačních článků Policie ČR správy kraje**, který řeší zajištění nepřetržité akceschopnosti realizovat vyrozumění, svoz a nástup policistů a zaměstnanců v případech vzniku MU nebo krizové situace na základě rozhodnutí ředitele nebo vedoucího krizového štábu ředitele správy kraje. Na tento interní akt pak navazuje tzv. **"Plán akceschopnosti správy kraje"**, který realizuje schopnost útvaru rychle, organizovaně a efektivně reagovat na situace, které vyžadují nasazení většího nebo mimořádného počtu sil a prostředků Policie ČR, ať již při vzniku havárií, mimořádné nebo krizové situace a činnosti za těchto situací. Plán akceschopnosti správy kraje je vlastně souhrn specifických opatření, **dílčích plánů**, podkladových materiálů a dále souhrn odkazů na běžné policejní činnosti, vedené přehledy, evidence a dokumentace. Jedná se o závazný interní akt.

Z tohoto důvodu si myslím, že **typové činnosti složek IZS při společném zásahu** (§18 vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění pozdějších změn a doplnění) by mohly skutečně mít jen čistě metodický charakter pro zainteresované složky IZS, ale jen s tou podmínkou, že by existoval právní předpis, který by nařizoval zainteresovaným složkám IZS u konkrétní schválené typové činnosti tuto zpracovat do svých interních předpisů. Při vzniku MU, která by odpovídala již zpracované typové činnosti složek IZS, by se pak tyto složky IZS řídily svými závaznými interními akty, a tím by se zajistil sjednocený a usměrněný postup složek IZS podle zákona o IZS. Typové činnosti složek IZS při společném zásahu by pak již měli, v této fázi jen charakter doplňujícího, souhrnného dokumentu.

Zároveň by muselo dojít i k finančnímu, hmotnému zabezpečení těchto typových činností složek IZS při společném zásahu, aby mohly v případě reálné MU probíhat tak, jak byly schváleny generálním ředitelstvím HZS ČR.

6. ZÁVĚR

Touto prací jsem se snažil popsat scénář MU typu výbuchu špinavé bomby a scénář odezvy - reakce složek IZS, zejména Policie ČR, na úrovni řešení MU s přechodem do krizového stavu. Po prostudování a zpracování dostupných materiálů jsem zjistil, že se jedná o velmi obsáhlou a zajímavou problematiku.

První hypotéza, kterou jsem stanovil, že chybí koncepce zásahu složky IZS - Policie ČR při zapojení do procesu zvládnání dopadu MU po užití tzv. špinavé bomby se nepotvrdila, neboť již existuje schválená typová činnost složek IZS při společném zásahu pro tento druh MU, kde je obsažen i tzv. List Policie ČR.

Druhá hypotéza, že úroveň připravenosti složek IZS na případný teroristický útok na území ČR není v současné době odpovídající, se podle mého názoru potvrdila. Důvody k tomuto tvrzení jsem rozebral již v diskuzi.

Chtěl jsem touto bakalářskou prací vytvořit jednoduchou pomůcku pro základní orientaci příslušníků Policie ČR a případně i příslušníků a pracovníků dalších složek IZS zasahujících při MU tohoto typu - výbuch špinavé bomby. Poukázal jsem na zjištěné nedostatky mezi teorií a praxí, které vyplynuly bližším rozborem činností a materiálovou vybaveností jednotlivých zasahujících složek IZS, tyto fakta hodnotím jako přínos této mé práce.

Dospěl jsem k závěru, že v současné době by bylo vhodné celou krizovou legislativu upravovat a zdokonalovat souběžně s finančním zajištěním, z kterého vyplývá i lepší technické zajištění. Rozhodně bych v současné době nepodceňoval hrozbu terorismu. Na krizové situace nebo mimořádné události, které by pravděpodobně nastaly, musíme být všichni rozhodně připraveni.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- 1) Brzybohatý, Marian. *Terorismus I.* 1.vydání. Praha: Police history, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7
- 2) Brzybohatý, Marian. *Terorismus II.* 1.vydání. Praha: Police history, 1999. 197 s. ISBN 80-902670-4-1
- 3) Interní akty MV ČR
- 4) Interní akty Policie ČR
- 5) Procházková, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení.* 1.vydání. Praha: Police history, 2006. 255 s. ISBN 80-86477-35-5
- 6) Souček, V., Staňová, E., Linhart, M. a kol. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek-Krizové řízení.* Praha: Interní materiál MV, 2005. 128 s.
- 7) Typová činnost složek IZS při společném zásahu Katalogový soubor STČ 01/IZS, *Uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně.* MV-GŘ HZS ČR, Praha 2004.
- 8) Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.
- 9) Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě ve znění pozdějších předpisů.
- 10) Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně
- 11) Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů.
- 12) Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR a o změně některých zákonů.
- 13) Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 14) Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- 15) Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 16) Zpráva o stavu bezpečnosti ČR v oblasti ochrany před mimořádnými událostmi (schválená usnesením vlády č.263 ze dne 15.března 2006)

- 17) <http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=18963> (26.3.2007)
- 18) <http://www.mvcr.cz/udalosti/> (26.3.2007)
- 19) <http://www.mzv.cz/servis/soubor.asp?id=6344> (26.3.2007)
- 20) <http://www.krizove-rizeni.cz/> (26.3.2007)
- 21) <http://www.kraj-jihocesky.cz/> (26.3.2007)
- 22) <http://www.hzscb.cz/> (26.3.2007)

8. KLÍČOVÁ SLOVA A SEZNAM ZKRATEK

Klíčová slova

Policie ČR

Hasičský záchranný sbor

Zdravotnická záchranná služba

Integrovaný záchranný systém

Krizová situace

Mimořádná událost

Špinavá bomba

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
MU	Mimořádná událost
MV ČR	Ministerstvo vnitra ČR
OPIS	Operační a informační středisko
OS OŘP	Operační středisko okresního ředitelství Policie ČR
OS PČR Sk	Operační středisko Policie ČR správy kraje
OS ÚOOZ	Operační středisko útvaru pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SÚRO	Státní ústav radiační ochrany
ÚKŠ	Ústřední krizový štáb
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

9. SEZNAM PŘÍLOH

1. Příloha č.1: Fotodokumentace z mezinárodního taktického cvičení složek IZS

"Beskydy 2004".

- obr. 1- 4 - příjezd vozidel IZS
- obr. 5 - 6 - činnost velitele zásahu
- obr. 7 - dekontaminace zraněných osob
- obr. 8 - měření radiace po dekontaminaci zraněných osob
- obr. 9 - dekontaminace příslušníků zasahujících složek IZS
- obr.10 - měření radiace u příslušníků zasahujících složek IZS
- obr.11 - sběr kontaminovaného oděvu příslušníků zasahujících složek IZS do neprodyšných obalů
- obr.12 - ukázka měřicí techniky ionizujícího záření - dozimetrů
- obr.13 - celkový pohled na dekontaminační stanoviště
- obr.14 - pohled na dekontaminační stanoviště zasahující techniky

2. Příloha č.2:

- obr. 1 - pyrotechnické vozidlo Policie ČR
- obr. 2 - sanitní vozidlo ZZS v barevném provedení Evropské unie

3. Příloha č.3:

- obr. 1 - osvědčení z kurzu "Radiální minimum pro pracovníky Policie ČR" z roku 1994

Příloha č. 1

obr.1

obr.2

obr.3

obr.4

obr.5

obr.6

obr.7

obr.8

obr.9

obr.10

obr.11

obr.12

obr.13

obr.14

Příloha č. 2

obr.1

obr.2

INSTITUT CIVILNÍ OCHRANY
ČESKÉ REPUBLIKY
Akreditován u ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

OSVĚDČENÍ č. 627

Jméno a příjmení : npor. Václav Jíra ..... Rodné číslo: [redacted] .....

absolvoval

v termínu od : 24.5. do : 26.5. 1994

kurz : Radiační minimum pro pracovníky Policie ČR. ....

LAZNĚ BOHDANEČ dne : 26.5.1994

ppik. RNDr. PETR LINHART, CSc.
Bohdanč
P. Linhart

